

ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ
Факультет економіки та менеджменту
Кафедра філософії та соціально-політичних наук

Затверджую:
Декан факультету

проф. Є. В. Мироненко / /
«_3_» ____09____ 2024_р.

Розглянуто і схвалено
на засіданні кафедри філософії та СПН
Протокол №1 від 3.09.2024р.

В. о. завідувача / / кафедри
доц. О.П. Кваша /

Робоча програма навчальної дисципліни
«ДЕРЖАВНЕ ТА РЕГІОНАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ»

Розробник: О. О. Волошина, канд. економ. наук

Краматорськ – Тернопіль 2024

І ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 **Актуальність** вивчення дисципліни у зв'язку із завданнями професійної діяльності та навчання.

Дисципліна «Державне та регіональне управління» спрямована на формування у студентів уявлення про систему державного і регіонального управління в сучасному соціально-економічному та політичному житті України. Дана дисципліна є навчальним імпульсом, що забезпечує впровадження нових цінностей та принципів публічного менеджменту в діяльність інститутів влади. Це сприяє підвищенню якості послуг, які надаються населенню, а також примушує владу бути відкритою для співучасті громадян в управлінні державою.

Завданням дисципліни є розкриття сутності, мети і завдань державного та регіонального управління; теоретичних основ формування та реалізації державної політики; особливостей державної політики у різних сферах суспільного розвитку; ролі різних гілок влади у державному та регіональному управлінні; ролі місцевого самоврядування; особливостей менеджменту органу державної влади; взаємодії органів публічної влади в системі державного та регіонального управління; світового досвіду державного та регіонального управління. Вивчення і глибоке осмислення теоретико-методологічних засад державного і регіонального управління, менеджменту органів державної влади та місцевого самоврядування є необхідною умовою результативної управлінської діяльності в умовах світової глобалізації, а також трансформації громадянського суспільства. Знання сучасних закономірностей управління на державному та регіональному рівнях, його методичних та організаційних основ дозволить фахівцю відповісти на всі виклики нашого сьогодення.

Статус дисципліни: дисципліна вільного вибору.

Пререквізити для вивчення дисципліни: вивчення дисциплін «Соціологія», «Місьцеве самоврядування» і «Загальна теорія політики».

Постреквізити вивчення дисципліни: «Адміністративне право», «Проблеми соціального управління».

Мова викладання: українська.

- **Обсяг** навчальної дисципліни та його розподіл за видами навчальних занять: загальний обсяг становить 150 годин - 5 кредитів:
- денна форма навчання: лекції – 36 годин, практичні (семінарські) заняття – 18 годин, самостійна робота студентів – 96 годин;
- заочна / заочна прискорена форма навчання: лекції – 4 години, практичні (семінарські) заняття – 4 години, самостійна робота студентів – 142 години.

II. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна / заочна прискор. форма

			навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Вільного вибору	Вільного вибору
Модулів – 1	Спеціальність підготовки: 052 «Політологія»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		4-й	4-й / 2-й
Індивідуальне завдання: Реферат		Семестр	
Загальна кількість годин – 120 год.		8-й	8-й / 4-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 год.	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр (перший)	Лекції	
		36 год.	4 год
		Практичні, семінарські	
		18 год.	4 год
		Самостійна робота	
		96 год.	142
		Індивідуальні завдання: 10 год.	
		Вид контролю: залік	

III. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1 Мета дисципліни «Державне та регіональне управління» – формування у студентів спеціальних знань про основні принципи, закономірності формування і реалізації владних функцій суб'єктів політичної діяльності, у першу чергу держави, розкриття методології, методики та організаційних основ державного управління.

3.2 Завдання дисципліни:

- ознайомлення студентів з основними поняттями, системами та алгоритмами процесів управління;
- відпрацювання конкретних методів та методик управління в умовах різних політико-правових систем;
- набуття навичок творчого пошуку резервів удосконалення прийняття рішень в системі державного та регіонального управління.

IV. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

При викладанні навчальної дисципліни «Державне та регіональне управління» увага приділяється оволодінню здобувачами такими загальними та спеціальними компетентностями, як:

ЗК1. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності

ЗК3. Здатність бути критичним і самокритичним

ЗК6 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства,

усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

ЗК7. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК2. Здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.

СК4. Здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.

СК5. Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

СК6. Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів політичної науки.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен продемонструвати достатній рівень сформованості наступних програмних результатів навчання:

РН03. Вміти критично мислити у сфері професійної діяльності

РН09. Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки

РН11. Застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності

РН13. Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні

Здобувачі вищої освіти, вивчаючи навчальну дисципліну «Державне та регіональне управління», опановують систему знань і навичок:

знань:

- теоретико-методологічних засад формування загальнодержавної та регіональної політики;
- закономірностей управління на державному та регіональному рівнях;
- особливостей державного управління в різних сферах суспільного розвитку та на різних рівнях;
- методичних та організаційних основ управління розвитком суспільства;

- існуючих моделей державного управління, вітчизняної системи та структури органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх компетенції;

- законодавчих та нормативно-правових засад діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування;

- концептуальних засад реформування системи державного управління та місцевого самоврядування, напрямів вдосконалення управління національним та регіональним розвитком.

умінь:

- прогнозувати наслідки та аналізувати зміст державної політики у різних сферах суспільного життя;

- визначати стратегічні та поточні цілі державного управління з урахуванням вимог сучасних проблем розвитку країни, регіону та окремих підприємств;

- приймати рішення щодо вибору найбільш доцільних методів та інструментів державного управління, використання яких дозволило б з найменшими витратами часу та інших ресурсів досягнути поставлених цілей;

- визначати ефективність мір державного управління;

- мати навички макроекономічного програмування та планування;

- аналізувати державний та регіональний бюджети, розуміти й аналізувати причини утворення дефіциту бюджету та державного боргу;

- визначати необхідні напрями зовнішньоекономічної політики держави у світлі реалізації прийнятої економічної політики та безпеки націо-нальних інтересів;

- досліджувати накопичений світовий досвід в області державного управління.

комунікацій:

- донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі державного та регіонального управління;

- здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію;

- здатність дотримуватись соціальних норм і правил в процесі роботи в колективі

автономності та відповідальності

- здатність управляти комплексними діями або проектами, нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах;

- здатність нести відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб;

- здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності

V. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади державного та регіонального управління. Менеджмент органів державної влади

Тема 1. Основи теорії державного управління. Предмет та завдання начальної дисципліни

Соціальна природа поняття «державне управління», його мета та зміст.

Ознаки державного управління. Функції державного управління. Державне управління як системне суспільне явище. Суб'єкти та об'єкти державного та регіонального управління, предмет вивчення. Основні теорії державного управління.

Еволюція дослідження предмета державного та регіонального управління. Державне та регіональне управління у системі суспільних наук, інші науки і галузі знань. Поняття, система та завдання державного та регіонального управління як навчальної дисципліни. Методологія та методи вивчення державного та регіонального управління. Мистецтво управління. Структура курсу «Державне та регіональне управління».

Література: [1,3].

Тема 2. Державна влада та державне управління

Держава як керуюча система. Унітарна та федеративна організація державного управління. Державна влада як складова державно-владного механізму. Функції держави та державне управління. Державне управління як система, що розвивається. Принципи державного управління.

Цілі державного управління, їх юридичне та ресурсне забезпечення. Функціональна структура державного управління. Сутність і класифікація функцій державного управління. Характеристика загальних (основних) та спеціальних (спеціалізованих) функцій. Допоміжні функції. Основні напрями діяльності в системі державного управління.

Поняття та класифікація методів державного управління. Організаційно-розпорядчі (адміністративні) методи, їх переваги та недоліки. Економічні методи та їх інструменти. Правові методи. Соціально-психологічні та неформальні методи впливу. Сутнісні характеристики (риси) організаційної структури державного управління.

Моделі державного управління: світовий досвід. Структура державного управління у розвинутих країнах світу: інституційний, функціональний та організаційний аналізи; центральні, регіональні та місцеві органи управління, їх ієрархія, проблеми взаємодії.

Література: [1,2,5].

Тема 3. Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку

Державне регулювання економіки, його цілі, функції, об'єкти. Роль держави у розвитку підприємництва. Державне регулювання структурної перебудови національної економіки. Конкурентна та інноваційно-інвестиційна політика держави, методи та інструменти. Засоби впливу на розвиток промислового і сільськогосподарського виробництва, сфери обігу і торгівлі. Управління

зовнішньоекономічним сектором.

Особливості управління соціальною сферою. Соціальна політика держави: необхідність, сутність, цілі та принципи. Основні об'єкти та складові державної політики. Моделі соціальної політики. Методи впливу держави на розвиток соціальних відносин. Основні напрями соціальної політики держави щодо економічно активного населення. Діяльність держави щодо вразливих верств населення. Формування системи соціального захисту. Завдання державного регулювання розвитку елементів соціальної інфраструктури.

Державне управління в адміністративно-політичній сфері. Національна безпека та державне управління.

Державне управління у соціально-культурній сфері. Державне управління у сфері освіти, молодіжної політики, культури, науки, туризму, спорту, охорони здоров'я. Вплив держави на розвиток інформаційного простору, формування суспільної свідомості. Державне управління і сфера особистого життя людини.

Література: [1,2,3,5].

Тема 4. Роль різних гілок влади у процесі державного управління

Законодавча влада в системі державного управління. Поняття, склад і структура парламенту, його повноваження. Державне управління і виконавча влада: поняття, співвідношення, взаємозв'язок. Роль виконавчої влади в управлінні. Види органів виконавчої влади, їх класифікація. Уряд і державне управління. Міністерства, комітети, інші державні інституції у системі виконавчої влади.

Судова влада у системі державного управління. Поняття і роль судової влади у суспільстві. Судові органи і судові системи. Здійснення судової влади.

Сутність і види контролю у суспільстві. Контрольна влада у системі управління, її органи та форми діяльності.

Література: [1,3,5].

Тема 5. Державне управління на регіональному рівні

Регіональне управління: сутність, цілі та функції. Історичні форми управління регіональним розвитком. Державна регіональна політика: поняття, сутність і принципи.

Основні напрями регіонального управління: управління природно-ресурсним потенціалом регіону, управління фінансовими, трудовими ресурсами. Вплив органів державного управління на промислове і сільськогосподарське виробництво в регіоні, функціонування регіональних ринків. Управління інноваційною діяльністю. Роль державного управління щодо розвитку соціальної інфраструктури регіону.

Механізми реалізації регіональної економічної політики. Місцеві бюджети як фінансова основа соціально-економічного розвитку регіонів. Державні та регіональні програми. Історичний досвід та особливості функціонування та управління територій із спеціальним статусом.

Роль органів державного управління та місцевого самоврядування в економічному розвитку регіону. Централізація та децентралізація влади в системі місцевого самоврядування.

Література: [1,3,4].

Тема 6. Система органів державної влади в Україні: конституційні основи їх функціонування, роль в управлінні

Історичний досвід державного управління в Україні. Конституційна модель розподілу влади в Україні. Верховна Рада та державне управління. Інститут Президента та державне управління. Органи виконавчої влади України: загальна характеристика, управлінські зв'язки. «Субординація», «координація» і «реординація» між органами виконавчої влади.

Література: [1,2,3,4].

Тема 7. Центральні органи державного управління Права, компетенція, функції центральних органів виконавчої влади. Кабінет Міністрів України: структура і компетенція. Міністерства України та їх повноваження. Державні комітети (державні служби) України та інші центральні органи виконавчої влади: їх статус, функції.

Територіальні органи центральних органів виконавчої влади: права, компетенції, функції. Централізація та децентралізація у структурній організації державного управління.

Література: [1,3].

Тема 8. Регіональні органи державного управління

Місцеві державні адміністрації в системі державного управління. Основні завдання, правовий статус, компетенції місцевих державних адміністрацій. Повноваження, порядок формування та роботи місцевих державних адміністрацій. Структура місцевих державних адміністрацій, їх діяльність. Відносини місцевих державних адміністрацій у системі вертикальних та горизонтальних зв'язків.

Управління факультативними територіальними одиницями. Господарсько-правовий механізм діяльності територій із спеціальним статусом.

Література: [1,3,4].

Тема 9. Місцеве самоврядування та його роль у державному управлінні

Історичний аспект та конституційно-правові засади місцевого самоврядування в Україні. Державна політика у сфері місцевого самоврядування. Правовий статус органів місцевого самоврядування в системі державного управління. Сучасна система місцевого самоврядування в Україні: територіальна громада, представницькі органи місцевого самоврядування, виконавчі органи місцевого самоврядування, посадові особи місцевого самоврядування. Асоціації та інші форми добровільного об'єднання органів місцевого самоврядування. Особливості здійснення самоврядування в місті Києві.

Всесвітня Декларація місцевого самоврядування, Європейська Хартія місцевого самоврядування та проблеми функціонування інституту місцевого самоврядування в Україні.

Література: [1,3,4,8,9].

VI. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Розподіл обсягу дисципліни за видами навчальних занять та темами:

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)				
		Усього	В т.ч.			
			Л	П (С)	Лаб.	СРС
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади державного та регіонального управління. Менеджмент органів державної влади						
1.	Тема 1. Основи теорії державного управління. Предмет та завдання начальної дисципліни.	10	4	2		4
2.	Тема 2. Державна влада та державне управління.	10	4	2		4
3.	Тема 3. Державна підтримка інноваційних процесів	10	4	2		4
4.	Тема 4. Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку	10	4	2		4
5.	Тема 5. Державне управління на регіональному рівні	20	4	2		14
6.	Тема 6. Система органів державної влади в Україні: конституційні основи їх функціонування, роль в управлінні	20	4	2		14
7.	Тема 7. Центральні органи державного управління	20	4	2		14
8.	Тема 8. Регіональні органи державного управління	20	4	2		14
9.	Тема 9. Місцеве самоврядування та його роль у державному управлінні	30	4	2		24
	Усього годин	150	36	18		96

Л – лекції, П (С) – практичні (семінарські) заняття, Лаб. – лабораторні заняття не заплановано, СРС – самостійна робота студентів.

6.2. Тематика семінарських занять:

№ з/п	Тема заняття
1.	Особливості державного управління. Переваги та недоліки основних теорій державного управління.
2.	Особливості державної влади як суб'єкту державного управління на різних рівнях. Специфіка цілей, завдань державного управління. Переваги та недоліки методів державного управління. Основні функції державного управління.
3.	Оцінка якості державної політики за економічним, соціально-культурним та демографічним напрямками.
4.	Роль різних гілок влади у процесі державного управління.
5.	Особливості державного управління на регіональному рівні.
6	Ступінь самостійності в прийнятті рішень та особливості розподілу коштів у системі органів державної влади за рівнями державного управління.
7.	Співвідношення централізації та децентралізації в структурній організації державного управління.
8	Побудова профілю структури місцевої державної адміністрації певного регіону.
9	Місцеве самоврядування та його роль у державному управлінні. Проблеми та перспективи функціонування інституту місцевого самоврядування в Україні.

VII КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

7.1. Перелік обов'язкових контрольних точок для оцінювання знань студентів денної форми навчання:

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Max балів	Характеристика критеріїв досягнення результату навчання для отримання максимальної кількості балів
1.	Контроль поточної роботи на семінарських заняттях	20	Студент здатний продемонструвати критичне осмислення лекційного та поза лекційного матеріалу, передусім, відповідних джерел, а також навчальної літератури, брати кваліфіковану участь у дискусії з наведенням аргументації.
2.	Індивідуальне завдання (Реферат)	20	Студент здатний продемонструвати знання і розуміння основних термінів і понять та вміння їх практичного використання. Студент здатний продемонструвати знання і розуміння предмету курсу, проводити комплексний аналіз проблем державного управління. Студент здатний продемонструвати знання щодо етапів історичного розвитку державного управління
3.	Модульна контрольна робота №1	40	Студент виконав письмове завдання, та навів аргументовану відповідь на теоретичне питання, що відповідає програмним результатам навчання за темами змістового модуля.
4.	Колоквіум	20	Студент проводить бесіду з викладачем, та наводить аргументовані відповіді на теоретичні питання, що відповідають програмним результатам навчання.
Всього		100	-

7.2. Перелік обов'язкових контрольних точок для оцінювання знань студентів заочної форми навчання:

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Max балів	Характеристика критеріїв досягнення результатів навчання для отримання максимальної кількості балів
1.	Тестова підсумкова контрольна робота, яка виконується студентом індивідуально в системі Moodle	40	Студент виконав тестові завдання, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни
2.	Письмовий залік	60	Студент виконав письмові завдання та навів аргументовані відповіді на теоретичні питання, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни
Всього		100	-

7.3. Критерії оцінювання сформованості програмних результатів навчання під час підсумкового контролю:

Синтезований опис компетентностей	Типові недоліки, які зменшують рівень досягнення програмного результату навчання
<p>Когнітивні:</p> <ul style="list-style-type: none"> студент здатний продемонструвати розуміння сутності формування системи державного управління в різних країнах та на різних етапах історичного розвитку; студент здатний продемонструвати знання і вміння аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати різноманітні підходи та концепції, спираючись на отримані знання, на основі альтернативних поглядів на проблеми. 	75-89% - студент припускається несуттєвих помилок у розумінні сутності критеріїв ефективності функціонування системи державного управління та розумінні ролі місцевих бюджетів в структурі державного управління; недостатньо повно володіє термінологічним апаратом; припускається несуттєвих помилок при аналізі різноманітних підходів та концепцій, вмінні розглядати проблеми системи державного управління в розвитку та конкретно-історичних умовах певного часу.
	60-74% - студент недостатньо розуміє сучасні теорії місцевого самоврядування та робить суттєві помилки у розумінні сутності, принципів і форм політики державного управління; припускається помилок і не демонструє знання і вміння аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати різноманітні підходи та концепції, припускається помилок і не може сформулювати власну оцінку формування системи державного управління в незалежній Україні; не виявляє власну позицію щодо суперечливих фактів розвитку органів влади в умовах глобалізації.
	менше 60% - студент не може продемонструвати знання і вміння аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати різноманітні підходи та концепції, спираючись на отримані знання, на основі альтернативних поглядів на проблеми; не володіє понятійно-термінологічним апаратом з дисципліни; не може самостійно підібрати необхідні джерела та узагальнювати інформацію для створення глибокої бази знань про державного управління.
<p>Афективні:</p> <ul style="list-style-type: none"> студент здатний критично осмислювати програмний матеріал; аргументувати власну позицію, оцінювати аргументованість позицій студентів та викладача та дискутувати у професійному середовищі; 	75-89% - студент припускається певних логічних помилок в аргументації власної позиції в дискусіях на заняттях та під час захисту індивідуальних завдань, відчуває певні складності у поясненні фахівцю окремих аспектів професійної проблематики.

<ul style="list-style-type: none"> студент здатний співпрацювати з іншими студентами та викладачем; ініціювати і брати участь у дискусії, розділяти цінності колективної та наукової етики. 	<p>60-74% - студент припускається істотних логічних помилок в аргументації власної позиції, слабо виявляє ініціативу до участі у дискусіях та індивідуальних консультаціях за наявності складності у виконанні індивідуальних завдань; відчуває істотні труднощі при поясненні фахівцю або нефахівцю окремих аспектів професійної проблематики.</p>
	<p>менше 60% - студент не здатний продемонструвати володіння логікою та аргументацією у виступах, не виявляє ініціативи до участі у дискусії, до консультування з проблемних питань виконання індивідуальних завдань, не здатний пояснити нефахівцю суть відповідних проблем професійної діяльності; виявляє зневагу до етики навчального процесу.</p>
<p>Психомоторні:</p>	<p>75-89% - студент припускається певних помилок під час здійснення пошуку, систематизації, аналізу та використання джерел та теоретичного матеріалу та відчуває ускладнення під час звітування про виконання індивідуальних завдань.</p>
<ul style="list-style-type: none"> студент здатний самостійно здійснювати пошук, систематизацію, аналіз та використання джерел та теоретичного матеріалу, виконувати та звітувати про виконання індивідуальних завдань; 	<ul style="list-style-type: none"> 60-74% - студент відчуває ускладнення самостійно дотримуватися методологічних підходів щодо аналізу системи місцевого самоврядування на різних етапах історичного розвитку людського суспільства.
<ul style="list-style-type: none"> студент здатний самостійно дотримуватися методологічних підходів щодо аналізу системи місцевого самоврядування на різних етапах історичного розвитку людського суспільства; 	<p>менше 60% - студент нездатний самостійно здійснювати пошук та опрацювання джерел та теоретичного матеріалу, виконувати індивідуальні завдання, проявляє ознаки академічної не добросовісності при підготовці індивідуальних завдань та виконанні контрольних робіт, не сформовані навички самооцінки результатів навчання і навичок міжособистісної комунікації з прийняття допомоги з виправлення ситуації.</p>
<ul style="list-style-type: none"> студент здатний контролювати результати власних зусиль та коригувати ці зусилля. 	

VIII ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Характеристика змісту засобів оцінювання
1.	Контроль поточної роботи на семінарських заняттях	<ul style="list-style-type: none"> індивідуальне та фронтальне опитування за понятійно-термінологічним та теоретичним матеріалом; оцінювання аргументованості відповідей про розбір проблемних ситуацій та завдань; оцінювання активності участі у дискусіях.
2.	Індивідуальні завдання	<ul style="list-style-type: none"> письмовий звіт про виконання індивідуального завдання; оцінювання самостійності та якості виконання завдання в ході звіту-захисту та співбесіди.
3.	Модульні контрольні роботи	<ul style="list-style-type: none"> стандартизовані тести; теоретичні питання та завдання; логічні та проблемні завдання.
	Підсумковий контроль	<ul style="list-style-type: none"> стандартизовані тести; теоретичні питання та завдання.

IX. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Для опанування матеріалу дисципліни «Державне та регіональне управління» окрім лекційних, практичних (семінарських) занять, тобто аудиторної роботи, значну увагу необхідно приділяти самостійній роботі.

Основні види самостійної роботи студента:

1. Вивчення додаткової літератури.
2. Робота з довідковими матеріалами.
3. Підготовка до практичних (семінарських) занять.
4. Підготовка до проміжного й підсумкового контролю.
5. Виконання самостійного завдання.
6. Виконання індивідуальних завдань.

Контроль систематичного виконання самостійної роботи

Оцінювання проводять за такими критеріями:

- 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії і методології проблем, що розглядаються;
- 2) ступінь засвоєння матеріалу дисципліни;
- 3) ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядають;
- 4) уміння поєднувати теорію з практикою при вирішенні завдань, проведенні розрахунків при виконанні завдань, винесених для самостійного опрацювання, і завдань, винесених на розгляд в аудиторії;
- 5) логіка, структура, стиль викладання матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації і робити висновки.

Самостійна робота студентів контролюється протягом семестру. При оцінюванні практичних завдань і самостійної роботи увагу приділяють також їх якості і самостійності, своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то оцінка буде знижена.

Самостійна робота оцінюється за такими критеріями:

- 1) самостійність виконання;
- 2) логічність і послідовність викладання матеріалу;
- 3) повнота розкриття теми;
- 4) використання й аналіз додаткових літературних джерел;
- 5) наявність конкретних пропозицій;
- 6) якість оформлення.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Соціальна природа державного управління.
2. Державне управління, процес реалізації державної влади, її динаміка і зміст.
3. Механізм державного управління, його основні елементи.
4. Функції державного управління, їх система та класифікація.

5. Поняття, основні ознаки та види органів державної влади.
6. Теорії державного управління.
7. Суб'єкти, об'єкти та рівні державного управління.
8. Організаційно-розпорядчі (адміністративні) методи державного управління.
9. Економічні методи та їх інструменти.
10. Правові методи державного управління.
11. Соціально-психологічні та неформальні методи впливу.
12. Організаційна структура державного управління.
13. Державне управління інвестиційно-інноваційним розвитком економіки.
14. Державне управління фінансовою сферою.
15. Державне управління інтеграцією країни у міжнародний торговий простір.
16. Державне управління ринком праці.
17. Державне управління соціальною сферою.
18. Роль законодавчої гілки влади.
19. Роль виконавчої гілки влади.
20. Роль судової гілки влади.
21. Поняття та основні принципи регіонального управління.
22. Основні теоретичні концепції місцевого самоврядування, їх вплив на практику державотворення в Україні.
23. Механізми реалізації регіональної політики держави.
24. Органи центральної та місцевої виконавчої влади.
25. Повноваження, порядок формування та роботи місцевих державних адміністрацій.
26. Державна політика у сфері місцевого самоврядування в Україні.
27. Орган державної влади як об'єкт організації.
28. Методи прийняття рішень у державному управлінні.
29. Риси, функції, види державної служби в Україні.
30. Державна кадрова політика.
31. Бюрократія у державному управлінні.
32. Чинники та критерії ефективності державного управління
33. Взаємодія державних органів та органів місцевого самоврядування з об'єднаннями громадян.
34. Суть та основні напрями адміністративної реформи в Україні.

Х. КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Сутність феномену управління.
2. Влада і управління. Державна влада.
3. Об'єкти та суб'єкти управління. Види соціального управління.
4. Поняття та сутність державного управління. Особливості державного управління.
5. Суб'єкти та об'єкти державного управління.
6. Становлення науки державного управління.

7. Співвідношення та взаємозв'язок виконавчої влади і державного управління.
8. Ознаки та принципи виконавчої влади.
9. Особливості організації та функціонування системи органів виконавчої влади України.
10. Апарат державного управління.
11. Принципи державного управління.
12. Систематизація принципів державного управління.
13. Види принципів державного управління.
14. Поняття та сутність функцій державного управління.
15. Класифікація функцій управління.
16. Види функцій державного управління.
17. Поняття методу державного управління. Класифікація методів управління.
18. Адміністративні методи державного управління.
19. Економічні методи державного управління.
20. Правові методи управління.
21. Що вивчає регіональний менеджмент? Назвіть об'єкт і предмет регіонального менеджменту.
22. Визначить поняття «регіон». Назвіть основні ознаки обласного регіону.
23. Для чого необхідний адміністративно-територіальний поділ країни?
24. Що таке регіональна політика? Визначить види регіональної політики. Назвіть основні структурні елементи регіональної політики й визначить їх зміст.
25. Які показники лежать в основі змісту структурних елементів регіональної політики. В яких одиницях вони вимірюються?
26. Які завдання відносяться до пріоритетних на сучасному етапі регіонального розвитку України?
27. Що таке регіональний менеджмент, чим він відрізняється від регіонального управління? Поясніть як здійснюється процес регіонального управління? Назвіть суб'єкти й об'єкти цього процесу.
28. Що таке соціально-економічна система регіону? Охарактеризуйте її складові.
29. Чим обґрунтоване використання системного підходу в управлінні регіоном і чому? Охарактеризуйте з погляду складових підсистем регіонального управління.
30. Охарактеризуйте основні функції регіонального управління. Перелічіть й охарактеризуйте принципи регіонального управління.
31. Охарактеризуйте методи регіонального управління. Перелічіть інструменти регіонального управління і обґрунтуйте взаємозв'язок між ними.
32. Що розуміється під ресурсним забезпеченням регіонального управління? Охарактеризуйте кожний вид регіональних ресурсів.
33. Дайте визначення економічного розвитку регіону. Чим поняття «економічний розвиток» відрізняється від поняття «економічний ріст»? Обґрунтуйте свою відповідь.
34. Які показники характеризують економічний та соціальний розвиток

регіону? Обґрунтуйте свою відповідь.

35. В яких цінах представляються основні економічні показники? Дайте визначення кожному виду цін.

36. Для чого треба визначати й оцінювати економічний потенціал регіону? Що таке економічний потенціал регіону? З яких складових він формується? Визначить їх.

37. Назвіть і охарактеризуйте етапи визначення і оцінки економічного потенціалу регіону. Хто повинен займатися визначенням і оцінкою економічного потенціалу регіону?

38. Що таке регіональні фінансові ресурси? Охарактеризуйте об'єкти накопичення фінансових ресурсів регіону.

39. Назвіть джерела формування регіональних фінансових ресурсів. Які структурні елементи формують баланс фінансових ресурсів регіону?

40. Що таке місцеві бюджети, які бюджети до них відносять?

41. Чим відрізняється бюджет області від обласного бюджету, а зведений бюджет від державного?

42. Що таке спеціальний і загальний фонд місцевого бюджету? Охарактеризуйте структуру спеціального фонду місцевого бюджету (за доходами й витратами). Охарактеризуйте структуру загального фонду місцевого бюджету (за доходами й витратами).

43. Що таке фінансова спроможність місцевих бюджетів? Як її можна забезпечити?

44. Визначить регіональний економічний аналіз, а також його об'єкти й суб'єкти. Назвіть і охарактеризуйте етапи аналізу економічного розвитку регіону.

45. Охарактеризуйте горизонтальний і вертикальний економічний аналіз. Для чого вони необхідні?

46. Охарактеризуйте порівняльний і факторний економічний аналіз. Для чого вони необхідні?

47. Назвіть і охарактеризуйте принципи регіонального економічного аналізу.

48. Що таке темпи росту й темпи приросту показника? Що вони показують?

49. Що таке фактори впливу на економічні показники, які характеризують регіональний розвиток. Наведіть приклади.

50. Дайте визначення стратегії та програми економічного і соціального розвитку регіону. Як взаємопов'язані концепція, стратегія та програма економічного і соціального розвитку регіону?

51. Назвіть і охарактеризуйте структурні елементи стратегії економічного і соціального розвитку регіону.

52. Назвіть і охарактеризуйте етапи формування програми економічного і соціального розвитку регіону.

53. Охарактеризуйте організаційний механізм реалізації програми економічного і соціального розвитку регіону.

54. Що таке організаційна структура системи регіонального управління? Як вона пов'язана з цілями регіонального розвитку? Що таке оптимальна організаційна структура системи регіонального управління?

55. Охарактеризуйте мету та завдання вдосконалювання організаційної

структури системи регіонального управління.

56. Охарактеризуйте етапи формування організаційних структур системи регіонального управління.

57. Чим відрізняється рівень життя населення від якості життя?

58. Чим відрізняється мотивація від стимулювання. Охарактеризуйте форми стимулювання регіональної діяльності.

59. Що таке контроль регіонального розвитку? Охарактеризуйте основні елементи системи регіонального контролю. Визначить основні етапи побудови системи регіонального контролю.

60. Що таке регулювання регіонального розвитку?Що має забезпечити регулювання економічного розвитку регіону?

XI. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

11.1. Основна література

1. Архієреєв С. І. Державне та регіональне управління : навч. посібник. Харків. Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". 2018. 127 с.

2. Державна політика: підручник / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; ред. кол.: Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. Київ : НАДУ, 2014. 448 с.

3. Державне та регіональне управління : навч. посібник / О.Ю Бобровська, Т.О. Савостенко, О.Ю. Матвеева, В.К. Лебедева. - 2-ге вид., доповн. Дніпро : ДРІДУ НАДУ. 2018. 160 с.

4. Регіональне управління : підручник / за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. Київ : НАДУ, 2014. 512 с.

5. Державне управління в Україні: історія державотворення, виклики та перспективи : матер. ІХ Міжнар. наук. Інтернет-конф. аспірантів та докторантів з державного управління, 25 трав. 2018 р. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2018. 232 с.

6. Кулі-Іванченко К.К. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні. Київ: Видавничий дім «Гельветика». 2018.-232 с.

7. Бориславська О., Заверуха І., Захарченко Е., та ін. Децентралізація публічної влади: досвід європейських країн та перспективи України / [Бориславська О., Заверуха І., Захарченко Е., та ін.]; Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO. – К. : ТОВ «Софія».– 2012. – 128 с.

11.2. Допоміжна література

8. Публічне управління та адміністрування у цифровому суспільстві: монографія. Г. В. Ортіна та ін. Мелітополь : ФОП Однорог Т.В., 2020. 194 с.

9. Лелеченко А. П., Васільєва О. І., Куйбіда В. С. та ін. Місьцеве самоврядування в умовах децентралізації повноважень : навч. посіб. Київ, 2017. 110 с.

10. Хрущ С. В. Нормативно-правове забезпечення функціонування інституту територіальних громад в умовах децентралізації влади в Україні. Експерт : парадигми юридичних наук і державного управління. 2019. № 4. С. 176–185.

11. Застрожнікова І.В. Менеджмент освітніх мереж ОТГ в умовах децентралізації влади в Україні. Експерт : парадигми юридичних наук і державного управління. 2019. № 4. С.150–158.

12. Устенко А. О., Тимошенко Д. В. Щодо необхідності використання неохаризми в теорії та практиці управління. Науковий вісник Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу. Серія : Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. 2020. № 2. С. 180–190.

13. Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства: вітчизняний і зарубіжний досвід : монографія / За заг. ред. С. Чернова, В. Воронкової, В. Банаха, О. Сосніна, П. Жукаускаса, Й. Ввайнхардт, Р. Андрюкайтене. Запоріжжя : ЗДІА, 2016. 606 с.

9. Колодій А.М. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні: Підручник / Колодій А.М., Олійник А.Ю. / [за ред. Я.Ю. Кондратьєва]. – К.: Юрінком Інтер, 2011. – 464 с.

10. Муніципальне право України / [за ред. докторів юрид. наук, професорів Погорілка В.Ф., Фрицького О.Ф.]. – К.: Юрінком Інтер, 2011. – 350 с.

11.3 Дистанційні курси та інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-портал Верховної Ради. України URL: <https://rada.gov.ua>.

2. Інтернет-портал для українців. URL: <https://www.management.com.ua/hrm>.

3. Персонал // Журнал інтелектуальної еліти. URL: <https://http://www.personal.in.ua>.

4. Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів : Постанова Кабінету міністрів України № 932 від 11.11.2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/932-2015-%D0%BF#Text>

5. Технічне регулювання у сфері стандартизації «розумних громад» та «розумних міст»: європейський досвід URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/2338/>.